

Усе почалося з того, що наприкінці 80-х років в Угорському кіноінституті, а це, власне, Угорський національний кіноархів, було створено маленьку групу, яка займалась історією східноєвропейського кіно. В ході роботи виникла ідея видати журнал про східноєвропейське кіно за участю сусідніх країн і країн регіону.

«Moveast»

про східноєвропейське кіно

У цих країнах, судячи з національних журналів, кінознавство на непоганому рівні, але, з іншого боку, як свідчать західні бібліографії, цього кінознавства не існує, тому що західні дослідники читають тільки своїми мовами. Отже, враховуючи цей факт, було вирішено видавати журнал англійською. Назвали його «Moveast». У створенні брали участь кіножурнали, кіноінститути тодішніх Чехословаччини та Югославії, а також Болгарії, Румунії, Польщі. Журнал — це східноєвропейський форум, в якому всі учасники можуть формувати його зміст. У ньому п'ять рубрик. У першій друкуються великі статті на історичні й теоретичні теми. Друга («Галерея») містить статті з глибоким аналізом окремих творів, які становлять класичну цінність наших кінематографій. У третій («На шляху») публікуємо актуальні матеріали про сучасне кіно. В четвертій («Не забудь мене») представляємо журнали країн-учасників і рецензії на видання про кіно. Єдина умова участі в нашому журналі — надіслати матеріали англійською, витрати на видання взяв на себе Угорський інститут за допомогою Угорської національної фундації рухомих картин.

Перші два номери виявились успішними, а от публікація третього затрималась (причини — недосвідченість в організації, розпад політичних взаємин між країнами). Викликало сумнів те, чи східноєвропейська культура як така існуватиме в майбутньому, тож чи варто цим займатись? Відбувались конфлікти в Югославії.

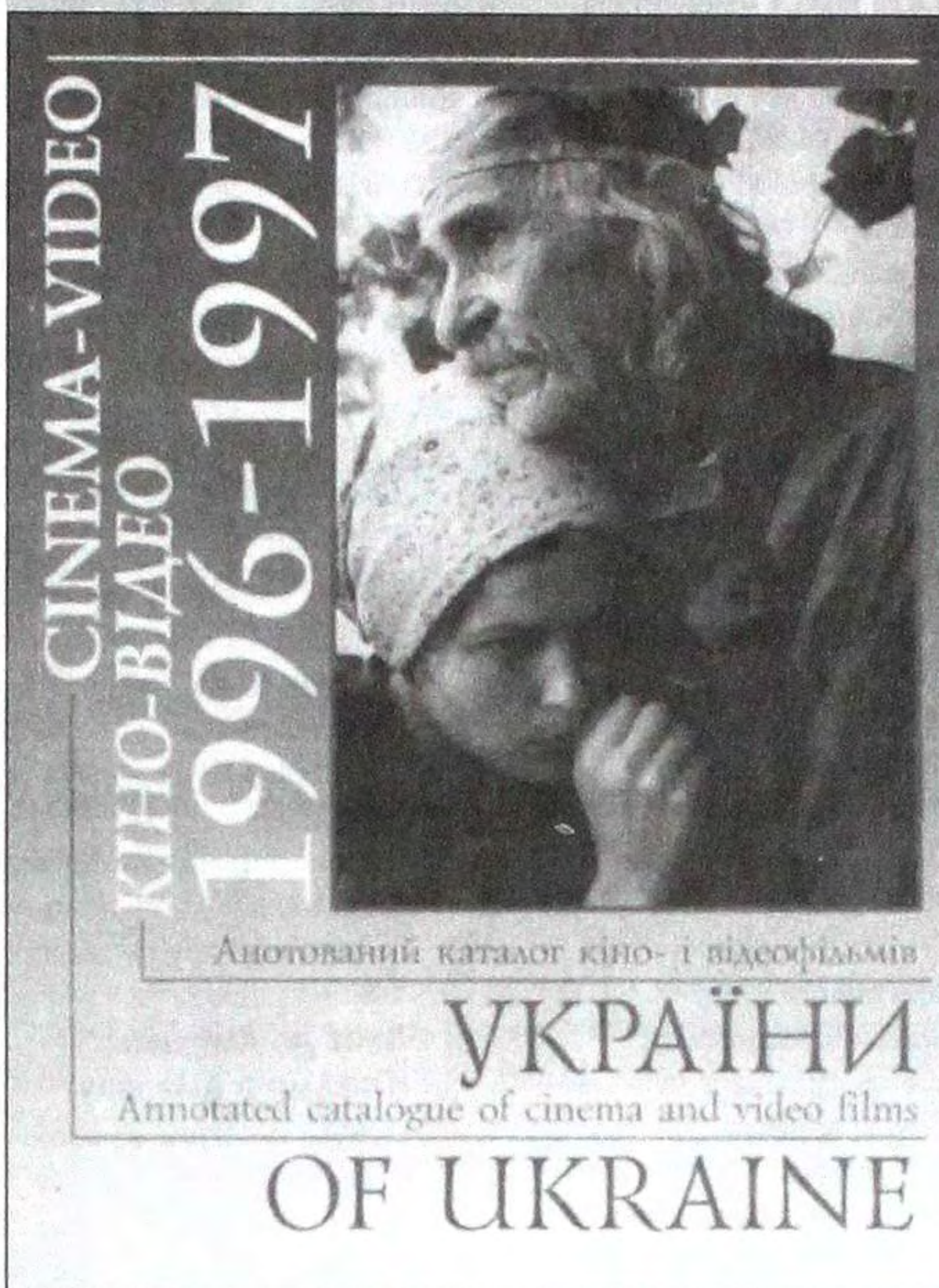
Та все ж ідея виявилась хорошою, й наші партнери із задоволенням продовжили почату роботу. Нові югославські країни — Сербія, Хорватія, Словенія, Македонія — найактивніші. Нас дуже тішить, що ми знайшли партнерів в Україні — Національний центр Олександра Довженка і журнал «Кіно-Театр» (в четвертому номері нашого журналу надруковано статтю автора «Кіно-Театру» Ірини Зубавіної). До речі, в мене таке відчуття, що з 80-х років в Угорщині з Україною значно активніше співробітництво, ніж з Росією.

За останнє десятиріччя поняття «українське кіно» ввійшло у свідомість угорської публіки. Потрібно продовжити обмін фільмами з Україною. Щоб знову з'явився повноцінний кругообіг фільмів, необхідна прокатна мережа. Координатором у цій справі могли б стати кіноархівні організації. У Києві таку функцію виконує Будинок кіно. Чому всі молоді рвуться в Київ на «Молодість»? А тому що це шанс відразу ж вийти на міжнародну арену і встановити контакти. Наші кінематографії все ще відносно хорошого рівня, тому кожного року ми могли б показувати один одному три-чотири цікаві фільми.

Ми хочемо організувати кіномережу і видавати журнал не тому, що ми проти американського кіно, а тому, що, крім нас, ніхто сьогодні цього не робить. І з 2000-го року плануємо виходити не раз на рік, а щокварталу. Тож, якщо вам подобається ідея, знайте: нам потрібна ваша активна допомога.

Іван Форгач, головний редактор журналу «Кіно-Театр», Київ, 29 жовтня 1999.

«Українського кіно вже немає». Таке ще можна іноді почути від пересічного глядача. Проте проблема в іншому: не кіно немає, а бракує нагальної інформації про поточне кінематографічне життя. Тієї інформації, якої насправді так прагнуть глядачі, «переговорані» іноземною продукцією.

«Анотований каталог кіно- і відеофільмів України 1996-1997»

укладений Національним центром О.Довженка спільно з Міністерством культури і мистецтв України за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», вперше зміг кваліфіковано вирішити цю проблему. Роль його практично революційна. Ми вже мали каталог «100 фільмів України», де зведені найкращі здобутки українського кіно; каталог з переліком акторів, який засвідчує велику кількість зіркових імен. Проте дати відчутти живий пульс кінематографічного життя здатна лише хронологічна фільмографія. Адже на Заході ця практика вживана давно. Українське кіно несподівано з'являється з «підпілля» на світло, і ми вражені: 200 фільмів було створено в означений «кризовий» період, відбулась значна кількість фестивалів українських та іноземних, де були відзначені наші фільми, функціонує багато кіностудій (звісно, в т.ч. і невеличких, приватних). Вся ця інформація подається у каталозі в тісному взаємозв'язку з бібліографічним покажчиком, покажчиком фільмів, імен кіномитців і т.д., тому орієнтуватися дуже легко. В розмаїтті видів і жанрів (документальні, анімаційні, короткометражні), а також засобів відчувається непереборна тенденція до виживання саме мистецтва: хай на відео, хай спільно з іноземцями, але робити це кіно. Серед фільмів молодих авторів деякі робились просто з нічого, але це професійне кіно. Каталог виданий українською і англійською мовами — хочеться сподіватись на його успіх на міжнародному кіно- і відеоринку.

На завершення слід зазначити: Центр О.Довженка лише розпочав цим серію щорічних каталогів. Український кінематограф сподівається на майбутнє. Тобто етап підняття з руїни позаду.

Ольга Кирилова